

Dosarul nr. 3ra-165/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

17 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Guranda Svetlana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, constatarea faptului și obligarea stabilirii, calculării și achitării pensiei,

împotriva deciziei din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2019, Guranda Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, constatarea faptului și obligarea stabilirii, calculării și achitării pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în calitate de funcționar public o perioadă de 15 ani, fapt pentru care a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești să-i fie stabilită și calculată pensia în calitatea sa de funcționar public, prezentând în acest sens actele necesare.

A menționat că la data de 12 martie 2018, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești a emis decizia nr. 45/2018/11631 privind refuzul stabilirii pensiei sale, decizii similare fiind emise și la 2 octombrie 2018 și la 11 iunie 2018, iar deciziile enunțate nu i-au fost aduse la cunoștință sub semnătură.

În continuare, a accentuat că în vederea obținerii deciziilor contestate, la data de 6 iunie 2019, a solicitat să-i fie expediate deciziile de refuz sau stabilire a pensiei ca funcționar public.

La 7 iunie 2019, prin intermediul poștei electronice Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești a adus la cunoștința avocatului său deciziile de refuz în stabilire a pensiei de funcționar public.

A obiectat că nu este de acord cu deciziile enunțate, deoarece a realizat un stagiu de cotizare mai mare de 30 ani, fapt ce rezultă din înscrierile efectuate în carnetele de muncă.

În susținerea opiniei date, reclamanta a invocat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești nu a luat în calcul perioada de angajare a ei în calitate de contabil-șef la SRL „Favorit” în intervalul de timp 29 octombrie 2001-10 august 2003.

La capitolul dat, a afirmat că pe toată perioada de angajare, a plătit contribuțiile de asigurări sociale, iar faptul că angajatorul nu și-a onorat obligațiile către stat nu îi pot fi imputate și nu o pot priva de dreptul la pensie.

A punctat în acest sens că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești nu a întreprins măsurile necesare pentru a stabili cauza pentru care pentru perioada de angajare la SRL „Favorit” nu a reflectat contribuțiile în sistemul public de asigurări și în mod nejustificat a refuzat în stabilirea pensiei.

A relatat că la data de 10 iunie 2019, a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar la data de 27 iunie 2019, prin intermediul serviciului poștal a primit decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale în baza cererii prealabile, prin care aceasta a fost respinsă ca tardivă.

A invocat că nu este de acord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, deoarece nu a cunoscut despre deciziile anulara cărora se solicită până la data de 7 iunie 2019, când au fost recepționate de reprezentantul său.

În acest context, reclamanta a insistat că nu pot fi reținute argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că deciziile enunțate au fost expediate în adresa sa pe 10 aprilie 2018 și pe 11 iunie 2019, dat fiind faptul că la materialele dosarului administrativ nu există recipisa poștală care ar confirma recepționarea scrisorilor enunțate de către dânsa.

A mai evidențiat că depunerea la posta a scrisorii nu probează recepționarea actului administrativ, și că prin scrisoarea nr. 48 din 10 iulie 2019, Centru de Posta a confirmat că aceste scrisori nu au fost recepționate.

Prin urmare, este de părere că Casa Națională de Asigurări Sociale în mod nejustificat a respins cererea prealabilă ca tardivă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 44 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat (în vigoare la data de 1 ianuarie 2017), art. 196, 208, 209, 211, 212, 224 lit. a), b), d) Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/12662 din 11 iunie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/13631 din 18 octombrie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/11631 din 4 aprilie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală, constatarea faptului că, Guranda Svetlana a realizat stagiul total de cotizare de 30 ani și 15 ani în serviciul public, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1385/19 din 25 iunie 2019 pe marginea cererii prealabile, ca fiind ilegală și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea în folosul Svetlanei Guranda a pensiei de funcționar public.

Prin hotărârea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/12662 din 11 iunie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/13631 din 18 octombrie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/11631 din 4 aprilie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegală. A fost constatat faptul că, Guranda Svetlana a realizat stagiul total de cotizare de 30 ani și 15 ani în serviciul public. A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1385/19 din 25 iunie 2019 pe marginea cererii prealabile, ca fiind ilegală. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea în folosul Svetlanei Guranda a pensiei de funcționar public.

La 5 mai 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 20 iulie 2020 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 14, 16 din Legea contenciosului administrativ (în vigoare până la 1 aprilie 2019), art. 44 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998 (în vigoare până la 1 ianuarie 2017), care reglementează aspecte ce țin de cererea prealabilă, depunerea cererii de chemare în instanța de contencios administrativ, condițiile de stabilire a pensiilor pentru funcționarii publici.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că la stabilirea stagiului de cotizare a Svetlanei Guranda nu a fost luată în calcul perioada de angajare în unitatea militară nr. 75382 de 28 august 1987-16 martie 1992, și perioada din 29 octombrie 2001-10 august 2003 în care a activat în calitate de contabil-șef la SRL „Favorit”, achitând contribuții de asigurări sociale, din care motiv această perioadă urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare. Iar, faptul că angajatorul nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de lege pentru angajații întreprinderii de a prezenta darea de seamă privind calcularea, utilizarea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat nu pot fi imputate Svetlanei Guranda, în situația în care Casa Națională de Asigurări Sociale a avut suficiente pârghii pentru a disciplina întreprinderea pentru neprezentarea declarației în termen potrivit.

În același timp, Curtea de Apel Chișinău nu a reținut argumentul apelantului cu privire la faptul că acțiunea urmează a fi respinsă ca tardivă pe motiv că a fost încălcat termenul legal prevăzut de lege pentru înaintarea cererii prealabile, deoarece prima instanță just a constatat că deciziile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești privind refuzul de stabilire a pensie reclamantei Guranda Svetlana au fost aduse la cunoștința reprezentantului acesteia, avocatului Țurcan-Donțu Arina, prin intermediul poștei electronice, abia la data de 7 iunie 2019, fapt ce se confirmă prin extras din poșta electronică anexat la materialele cauzei.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că instanța de fond întemeiat a dispus anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 45/2018/12662 din 11 iunie 2018, nr. 45/2018/13631 din 18 octombrie 2018 și nr. 45/2018/11631 din 4 aprilie 2018 privind respingerea solicitării de stabilire a pensiei Svetlanei Guranda, ca fiind ilegale, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea în beneficiul Svetlanei Guranda a pensiei de funcționar public.

La 9 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 26 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, prin faptul că instanța de apel a interpretat eronat starea de fapt și a aplicat eronat legislația.

A susținut că nu pot fi reținute constatările instanțelor precum că deciziile de refuz în stabilirea pensiei au devenit cunoscute abia la data de 7 iunie 2019, deoarece reclamanta anterior a luat cunoștință cu deciziile contestate.

În contextul dat, a obiectat că acțiunea urmează a fi respinsă ca tardivă pe motiv că a fost încălcat termenul legal prevăzut de lege pentru înaintarea cererii prealabile.

A accentuat că ținerea evidenței stagiului de cotizare și plății contribuțiilor de asigurări sociale se face pe baza declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, forma 4 BASS, cât și conform declarațiilor persoanelor asigurate pentru toți angajații întreprinderii, forma -REV 5.

Astfel, a remarcat că potrivit datelor din registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, perioada 29 octombrie 2001-10 august 2003, realizat de Guranda Svetlana la SRL „Favorit”, nu figurează, deoarece angajatorul nu și-a onorat obligațiile impuse de lege de a prezenta către organul de asigurări sociale Declarațiile REV 5, iar declarațiile prezentate ulterior nu pot fi acceptate.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 4 noiembrie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului la adresa de e-mail, în data de 16 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 223, vol. I).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 9 noiembrie 2020 și respectiv motivarea recursului la 26 decembrie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referință depusă la data de 1 februarie 2021, Guranda Svetlana, reprezentată de avocatul Țurcan-Donțu Arina a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh